

KEMENESVIDEK

KÖZLERDEKŐ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Előfizetési ár:

Egy évre 8 kor. (Negradvára 3 kor.)
Fél évre 4 „ (Egyes szám ára — „)
Ezenkívül értékesítési, ködd, stercs és csatlózatás

Felolvas szerkesztő.

Huss Gyula

Helyettes szerkesztő:

Bakonyi Imre

Váratlanosság és kiadónivalók:

Celldömök, D ö m ö l k i utca, Gombás ház — Ide lak-
sendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennapi
küldemények.

Összetartásban az erő!

Igen kevés azoknak a számuk, kik helyzetükkel, sorsukkal teljesen megvolnának elégedve. Mindenki többet szeretne a földi javakból, örömeiből s minél kevesebbet a munkából. Ezért hangzik aztán a panasz a fennálló jogrend, a különböző intézmények, a művelődési, gazdasági, ipari és kereskedelmi viszonyok mostohasága ellen.

Jogos-e a panasz? Annaira rosszak e nálunk a közállapotok, hogy ezekkel szemben nincs más orvososságunk, mint a panaszkoelés, rombolás és ezen vérrrel szerzett földnek hűden elhagyása?

Nemzetünk története azt bizonyítja, hogy lattunk mi már a mostaniaknál sokkal nehezebb napokat is, de azért meg sem csüggedtünk, még sem vesztünk el sőt mint a pálma száját terhünk alatt erősödünk. Hiszen ma sem szül gyáva nyulat Nubia párdúca; ma is áldását árasztja e gyermekeit tejjel és mézzel tojós drága föld. Miért hat ajkunkon a panasz, miért szívünkben a keserűség? Miért várjuk mástól, valami csodától helyzetünk javítását, mikor egészen, a mi hatalmunkban, a mi kezünkben van?

És mégsem állunk ott, a hol állhatnánk és a hol állanunk kellene. Azért nem, mert a magyar ősi bűne a széthuzás, a közönyösség és a könnyű élet után való erős zakos törekvés atórként nehezedik minden intézményünkre. Összetar-

tani a jövőn, a haza védelmében és fölvi-rágoztatásában; tenni és pedig önzetlennel nemcsak magunkért hanem a közért, az emberiség boldogításáért, kevesebbet élveznünk és -okkal többet dolgozni: a ki ezekre megtanítaná a magyart, az lenne a honnak a második megalapítója.

És mivel hazánk — mezőgazdasággal foglalkozó állam lévén — legnagyobb részben földművelő elemmel bír: nagyon természetes, hogy leginkább ennek a népnek a sorsa érdekli mindazokat, kiket hazánk és nemzetünk jövője érdekel! Ez az osztály — mintegy híres nemzetgazdász mondja — a nemzet fájának gyökere. A korona virágai, levelei és ágai, sőt maga a törzs is elhalhat, de ha a gyökérzet egészséges, ezek ismét megifjodhatnak. Am hol a gyökér nem sokat ér, ott az egész fa is tönkremegy.

Rendre, takarékososságra kell szoktatni a népet, ez előmozdítja a társadalmi osztályok között való békességet.

Rend a lelke mindennek! — Ezt tartja a közmondás. És nagyon. Mert a hol rend nincs, ott nincs előmenetel, nincs megelégedés: a rend ellenben a boldogulashoz vezet. Csak hogy a rendszeret nem születik ám az emberrel, mint a költői tehetség; erre őt nevelni kell. Nevelnünk kell a népet is, ha azt akarjuk, hogy időben és munkában rendezhessék és ezáltal előrehaladjon. Mert hát mi az oka a köznépi hátramaradásának, különösen az anyagi téren? Csak az, hogy nem akkor és nem úgy teljesíti

kötelességeit, mikor és a hogyan kellene. Megtörténik úgy is gyakran, hogy a mit tavaszban kellene elvégeznie, azt a nyárra halasztja, a mit pedig nyárran kellene tennie azt őszre bizza, míg egyszer aztán megérkezik a kietlen tél, a mikor takarítani többé nem lehet. És ha adósságot csinál, ha kölcsönt vesz föl, ezzel sem, bánik rendesen, így aztán nem fogy a tartozás, sőt ellenkezőleg: szaporodik a kamat, nyakában szakad a pőr, a fizetőség nyomorúság.

A renden kívül takarékososságra is kell szoktatni a népet. Erre ugyan nem kellene nevelni a népet, ha az önzésben, a fővényességben állana a takarékoság, mert annyi bizonyos, hogy senki möhőbban nem kapna a pénz után, senki nehezebben nem adja ki, mint ő. Közélcokra éppen nem szeret áldozni. Ideálist must nem igen találunk nála. Mindent abból a szempontból néz és ítél meg: van e belőle anyagi haszon? Erre vezethető vissza még a gyermekhiány is. Ez azonban épp oly beteges állapot, mint a tékozlás. E két szélsőség között van az arany közép út: a józan takarékoság, melyre népünket szüntén nevelni kell.

Ha ezeket beolthatjuk a nép lelkületébe, akkor elősegítjük egyuttal a társadalmi osztályok között való békességet. A békesség-ez emberiség egyik legdrágább kincse: Mert a hol béke, ott az áldás, a hol az áldás ott Isten és a hol az Isten ott szükség nincsen!

Kuszká bácsi.

Írta: Pényos Samu.

Gyönyörű szép eperfa állt a Kuszká bácsieknak pitvarajtója előtt. Az egyik ágat valamikor vilámlam sújtatta, hat az azt ott levagtak, betapasztották, a másik ága azután nagy terebélyes fává nőtt. Ezt a levagott ágat üllökének szokták használni. Ha az ember szekre alott fellehetett lépni az üllökre, elég jó üles esett rajta. Nekem különösen kedves volt, mert majomóseimtól nem sokat örököltm a famaszás művészetéből, ez volt az egyetlen fa, a melyre fel tudtam mászni. Az üllöken néha felnapoktat is elültem, epret majszólva vagy Jokait olvasva.

Kuszká bácsi rendszeren a fa alatt aludt. Ő egész naphosszat aludt — mikor nem ivott. Csizmadia mester volt hajdanában, bejarta Sepsit, Miskolcot, Egert, országviág látott ember letére céhmaster is lett és minden legény atyának titulálta. De mióta meg a paraszt is susztercsinálmanyanban járt, megundorodott a mestersegetől, a csizmadia a művészetől. Mikor pedig meg a csizmadia legények között is kiüttött a szurjak — otthagytá a cehet és nyugalomba vonult.

Volt egy jókora darab szőlője a kertek alatt. Ez volt a büszkesége, két kilos pelyhes, gerendezik is megtermettek benne. Mindenki szőlőjét-dezsmálták a fiuk, csak az övét nem, mert az savanyu volt, mint az ecet és fanyar mint a cserle, a szemehéjából meg akár lojtott lehetett

volna rakni a sáftyánbapucstrá. Keményebb volt, a szatytyánna. Megmaradt hát a szőlő, volt hat minden esztendőben hat nyolc hordó bor. De eladni nem lehetett, mert ha már a szőlő kegyetlen elvezet volt, meghamozott állapotban még a bieska is kinyílt tőle.

Kuszká bácsinak tehát évről-évre meg maradt a bora, de azért soha öbor nem lett-belőle, mert mire az ujbór elvirított, a tavalyi bor nyúlós lett, mintha enyvett öntöttek volna bele.

Kuszká bácsinak tehát nyugalomba vonulása után volt elethivatása: egész termést meginni, mielőtt rájön a nyújtózkodás. Ezt a hivatását nemes egyszerűséggel végezte. Jómódja volt bőven — hat délig ivott, delután aludt, míg a hó nem esett, mindig az eperfa alatt. Hanem a csizmáját soha a lábáról le nem veiette míg le nem szakadt róla. A felesége a lábán tisztította ki mindennap. Az öreg nagy utranus volt és mintfogya a csizmatisztítás idejéig már jó kapotás volt, feleségének kezdte szemere vetni mindazokat a gonosz dolgokat, a miket a reformáció századában a papisták s protestánsok ellen elkövétek. Ezen morfondirozott délig, a meddig a hivatalos idő tartott. Délre aztán a gonosz papisták ellen annyi düh gyülemlt meg a begyében, hogy faradtan püfölte magát az asszonyt. Csak úgy sz liden az öklével kezdte, de azután nár-raszijjal folytatta, egyre közbekialtva: Nesze neked harminchat predikátere kért, nesze neked Ceglédi Istvan főtiszteletes uramért, nesze neked a napolyi-galyáért, nesze neked a kassai refor-

mátus templomért — egész addig, míg elfáradt és aludni ment az eperfa alá.

En persze azt hittem, hogy az asszony kat-holikus, de mikor egyszer azzal igyekeztem békességre kap-csalni az öreget, hogy szegény nem tehet róla, ha papistának született, méltatlankodva felelt:

— Csak nem-gondolod öcsém, hogy én pápista asszonyt vittem volna a házamba.

— Hát akkor miért bünteti őt papisták bünéért? — kérdeztem én.

— Hát fiam, úgy volt a dolog, hogy az egész utcában nem lakott azelőtt papista. Oszk mikor elfogott a gonosz cselekedetei után a keserűség, nem volt kire kiöntenem, csak nem menttem az alvégre, vagy a suszterkéhez. Oszk így kinevettem a borsamat papistának, hogy legyen a kire kiöntem a keserűségem. Az ember nem mehet villaggá banatával.

Est a logikát teljesen kielégítőnek találta, az asszony pedig túrt, mert szegény volt — annak idején egy szál szoknyában vette el — és pereputtya sok volt, a fiasnyokoknak nevezte őket Kuszká bácsi. Csak épp Kuszkának nem volt egy csir anyije se. De aztán segített magát Kuszká bácsi. Egy dombrádi ember már őt pár kordománycsizmáért volt adósa. Egyszer aztán elment a házhoz inkasszálni a husz pengő forintokat. Pengőket nem kapott, mert rivoktal volt tele a hat, hát az őt pár kordománycsizma helyébe hazahozott egy gyereket, fínt választott ki, de a hogy az alku öröme adást itának,

A kenyérkereseti rajzoktatás.

Írta: Simon Lajos.

A mester folytonosan azt hirdeti, azt bizonyítja tanítványainak, hogy az ó-szes sikkasztási művészet nem áll semmi egyeből, mint csupán csak az írott C betűnek rajzolásából, variálásából. Ezt a betűt pedig már az elemi iskola I. osztályába mindenképp megtanultatják.

Ennek tudtában az a tanuló meggyőződésére kerül, hogy az ingadozó, a bizonytalan, a kétséges és a rajzos nem lesz előtte oly telelmes és költséges foglalkozás.

Ó semmiféle drága nyomtatott rajzmintára nem szorul, mert a természet elég bőven nyújtja a mintát ad. Csupán taneszközt használ. Az óvodások szemléltető taneszköze nem más, mint a falórának szemlappja (offerblatja) és annak nagy mutatója. Ez mutatja ama függőleges és vízszintes, vagy ferde egyeneseket, melyeket nekik a levegőben lerajzolniuk kell.

Az elemi iskolás fiúknak a palatáblát használja, csak hogy most ennek, mint rajzszemléltető eszköznek írás lapja, vagyis beírási van. Vannak emellett egy közös lakrészben van foglaltva, melyet használnak közből, mint a paraszti nyos a fűzős tükört, 45, vagy esetleg 90 fokban fordíthatnak.

Az első lap a palalemez. Ez éppen olyan mint a régi volt, melyet minden ábrás fiú használt. A második üveg lemez, a harmadik a fűzős tisztító lemez, a negyedik egy igen vékony puhafá-deszkacska, mely megvédi az üveg- és a fűzős tisztító lemezt az összeeresztől.

Az üveglemez arra való, hogy erre rákent az üvegtablára a tanúk (fordított tartást foglalt, kinyújtott kézzel) az üveglemez hátán megjelöljék a rajzmintákat, vagyis a képeket a palatáblával rajzolják fel. Erre szolgál a harmadik lemez is, csak hogy erre a mögötte lévő könyvvel, szobai tárgyakat, játékszereket, virágok, gyümölcsöt, stb. mint rajzminták mint rajzanyagokkal rajzolják.

A III. elemi osztályban a magyar stílusú közös rajzmintákat maga az üveglemez tanítvány írja, vagyis rajzolja fel a levegő felé, de csak a jobb felét, a másik felét csak pontosítottan rajzolja fel. Ennek minden egyes kanyarulatát számon kell jegyezni meg és azt a vigyázó fiú palatával mutatva vezényli. Tehát a rajzoktatás tömege.

Ezt vezényli a vigyázó a jobb, — majd bal, vagyis mindket kézzel a levegőbe — majd a padra való rajzolásakor. A padra is eleinte csak a mutató ujjal rajzolnak, csak azután ternek át a kretával való, padon történő rajzolásra.

Hogy honnét veszik a magyar stílusú mintát? Erre az a felelet, hogy egyelőre a honnét tudják. Hiszen Magyarországon ahogyan egy község, a hol egyházy magyarok suhadnak, katonasági varottat hozni nem lehetne. Később pedig a kinyomtatott vezérkönyv a legnagyobb városokban szolgáltató ezeket. Az ebben levő magyar mintagyűjteménnyel egyszerű mint lemos-uk magunkról azt a szegényt, melynek a miatt háramlik, hogy az ember a magyar stílusú nyomatot beszerezni akarja, azt nem kaphatja meg. Budapeston, honon Pragában, Litzben, Beesben és Graeben.

A vezérkönyv (az első éves óvodásoktól kezdve a középiskolán végig), a tanulmányot havonkénti beosztással részletezi, világosan és érthetően mindent megmagyaráz, oly mértékig, hogy Flóris dr. egyszerű módszerével, vezérkönyve nyomán még az a tanító is eredménytelenné taníthatja a rajzot, a ki maga rajzolni egyáltalán semmit sem tud.

A rajzoktatás eme könnyű módjával az Erdélyi magyar közművelődési egyesület érdemes fittára, a tudós Sindor József behatóan foglalkozott. E jobb partolás hiányában maga az EMKE nyomtatja ki a vezérkönyvet és az általa fenntartott iskolákban az óvónők és tanítók között osztja szét. Az egy évi kenyérkereseti rajzoktatás fejezetével maga az EMKE igazgatója ker elfoglaltan bizottságot annak megalapítására, hogy a kenyérkereseti rajzoktatás mennyiben van hivatva a hazai ipart megújítani és a magyar szövőpár számára a világhíveket meghódítani.

Flóris vezérkönyve szerint a tanítónak, valamint az óvónőnek a rajzoktatás menetére való szigorú felügyeletlen kívül ugyisolyan semmi teendője nincs, mert itt az egyik vigyázó olvassa a vezérkönyvből a vezényszavakat, a másik ügyes fiú a falitablára felrajzolt ábrákat egyes kanyarulatát megszámozza, azokat szem szerinti sorrendben hosszú palatával mutatja, a mit a többiek eleinte a jobb kézzel, majd mindkét kézzel a levegőben, majd a padon a kinyújtott mutatóujjal, végül kretával rajzolnak üteny szerint.

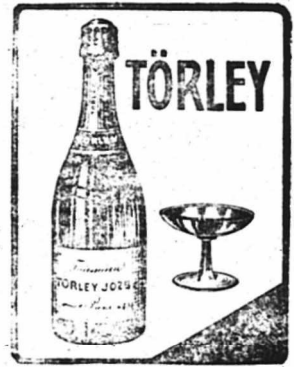
Itt a tanító csupán csak a szerepet játssza, mint katonaságnál a százados a fegyverforgatás betanítása alkalmával, t. i. egyik-másik altiszt vezényel, magyaráz, oktató, százados csak a hibát fűrkészi és azonnal felbeszékíti a gyakorlatot, s ezt mindannyiszor ismételteti. Ahányszor az szükségesnek látja. Az altiszt kiabál, vezényel, a tüdejét egész a kifáradásig rontja és a katonák megis csak a százados vizsla szemétől félnek.

Tagadhatatlan, hogy a katonai oktatás nagyon sokat lehetne tanulunk.

A kenyérkereseti rajzoktatás elterjedése után a 10—15 éves gyermek már kenyérkeresetével és ez biztossá teszi, hogy esztendő szerencsésül megmarad, nem sütyed el az elzúllás pályán, hiszen egy-két órát munkájukat, a játéksernnek magyaros megfészesével, a vagy kihimzéssel stb. 1—2 koronát is megkereshetnek ez által az iskola a gyermekbe az üzleti szellemet és a realis hazafiságot oltja be. Csak úgy, mint ezt a japánoknál láthatunk.

A ki a közelmúltban a városi ipari csarnokban a kenyérkereseti rajzoktatás termekét, a 2500 at megadó, szebbel szebb magyar stílusú rajzokat és selyem festmény tervezeteket látta, csaknem lehetetlennek tartotta, hogy ezeket 10—15 éves gyermekek minden beavatkozás nélkül egyedül rajzolják. Ezek felsorolása után úgyhiszem eloszlik ebbeli ketelyük.

Flóris dr. az ideán lezajlott országos tanítói kongresszus alkalmával három délutáni előadásban mutatta be barmatokat, egyszerűen tamenet. Az ország összes tanítószaga ugyisolyan tanácsalannul, vezető nélkül a I. a rajzoktatás dolgában, elvált várván várakozt az adót, a mikor a „Kenyerkereseti rajzoktatás vezérkönyve” minden tanító és óvónő által beszerezhetővé válik. Csak a szakkörök is hasonló juttatással és igaz szívvel ohajtanak ennek a kienes könyvnek mihamarabbi nyelbeütését!!!

Az adókiivetés reformja.

Az új adótörvény érdekes és fontos újításokkal lepi meg az adózó közönséget. Ó, annak korai volna örülnünk, hogy talán a progresszív rendszer életbelép, arra még várhatunk. Az adókiivetés rendje módja körül történik változás.

Az új adótörvény nevezetes intézkedése, az adókiivetés bizottságok mellett adóösszeíró küldöttségek fognak működni. Ezek a küldöttségek a kiivetést megelőzően írják össze a polgárok adó alá vonható keresetét, jövedelmét és a küldöttségek terjesztik az anyagot a bizottság elé, mely az adót kirojta.

Varmegyénk területén több adóösszeíró bizottság fog működni. És pedig egy-egy küldöttség minden járás székhelyén s minden tizezer leleknél többet számláló községben.

A küldöttségnek hivatalból tagjai a pénzügyi tisztviselők, a kiket a pénzügyigazgatóság rendel ki, a többi tagokat a polgárság köréből nevezik ki.

Az új rend 1913-ban lép életbe. Az adókiivetés bizottság kész tervezet alapján fogja megállapítani az adókat, de a felszámolás joga továbbra is megmarad.

Erdekes, hogy az adójövedelem eltitkolása ezennel szigorú beszámolás alá fog esni. A valósági ivatek az összeíró küldöttség munkája előtt kell kitölteni, de a mennyiben az adózó fel a valóságától eltérő adatokat jegyez fel az ívre a nélkül, hogy most már polgári becsületességével kellene az adatok hiteleségét megerősítenie, jövedelki kibagyas címén eljárást indítanak ellene s büntetést rónak rá.

hat, bizony Kuzska bácsi se látott se hallott, mire a kőhös székerebe került, hogy hűvös üzemben ottan vette csak észre, hogy becsaptak — a fia helyett lánykat tettek a saragyaiba.

Perre akarta vinni Kuzska uram a dolgot, de az asszony noszogatta, hogy maradjon így, hátha ez az isten akarja. De Kuzska uram nem hitte, hogy ilyesmít akarna az Isten, úgy, hogy az asszony a tiszteletet is segítségül hívta, mert Kuzska bácsi kurator volt. A pap meg bizonykodott mellette, hogy igazán az isten akarja. — No, ha ez az akarja, hat ó lassa. Testátni akarom az eklezsiára, most az testaljon, a ki nek fut akart, en tülem az eklezsia nem lat egy krajcárt sem.

Út is azóta pénzén. A mi bejött egyért-másért, természet, meg udért, mind elitüni szórni-azalan. Az asszony nem tudta elgondolni, hova lett a sok pénz. Egy darabig gyűjtötte, aztan ha lett száz pengője, elment a sporkasszába és egy bankóra váltotta be, hogy aztan hova tünt, azt nem tudta senki, pedig elgöge firtatta az asszony, bussz errel volt fiatalabb, hat arra gondolt, hogy majd testál utána.

Pedig csak aztan lett az ura igazán szögri. Az történt, hogy a veit a györük — ilyen a fejer cseved — egy suszternek szeretett beie. Eppen, hogy suszternek Pedre Kuzska bácsi, susztert a papistának is jobban megvettette.

Szönynység volt el is gondolni. Az ó famillijában egy suszter ült, nem a gondolt rá, hanem kezdet eladogant, a

asszony pedig egyre gyöttrődött, hogy hova tehetne a pénzt. Addig gyöttrődött míg egyszer Kuzska bácsi az ágyának esett. Az orvos még az itókatól is eltöltöta. Agyba kellett hat feklüdni de Kuzska bácsi meg akkor sem akarta a csizmáját lehuzni, pedig a csizmaja már enni kert kétoldalt is. Tan az urosó rúmas csizma volt a világon. Hát érdemes-e még élni?

Bizony utóvégre le kellett vetni a csizmát és nem is vette fel többet. Az eklezsiának hagyta mindkettőt. De azt már nem értette senki. Az asszony kereste a kincset, az egész házat felforgatta az udvart is felastta, de semmi nyoma. A kis ház meg a szőlő volt minden, meg a viseltet csizma. Ezt a vejének, a suszternek adta, a ki széffejtette és talpában megtalálta a sok százasat, meg vagy öt ezres bankót. Csak az volt a baj, hogy mind elment már tíz esztendő. Azóta új pénz csináltott a császár. A pénznek anynyi értéke volt, mint Kossuth bankónak. De a suszter meg az övegy nem hagyta a júst. Berperelték a bankót, rá ment a ház is meg a szőlő is. Az volt az egyetlen szerencse, hogy a szőlőt addig megette a filoxera.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

H I R E K.

Pillanatsfelvételek.

A tél.

a hosszú, hideg, barátságtalan tél lassan, komoly méltósággal közeledik. Most még csak előhírnökei küldi önmaga helyett: a kőbor szelet, a mely a csontokig hat és valami vad gyönyörűséggel igyekszik minden utjába kerülő tárgyat megbolygatni; a nedves, fojtó ködöt, a mely úgy fekszik rá a világra, mint egy szomorú, nagy-nagy halotti szemfedő. És azután csöndben, észrevétlenül itt terem maga a Tél; megrázza hosszú szakálát és egy éjszakán át az ártatlanság szűz-tiszta, hófehér köntösebe burkolja a fakó, kopott világot; mesteri kézzel festi tele a hideg ablak-táblákat, rajzolva reá utanozhatatlan alakú jégvirágokkal. Pazar kezekkel szórja tele a földet csillogó, fehér gyöngyszemekkel és ezek a szűz-tiszta, selymes, fehér hópíhek mint egy végtelenül finom, lágy szőnyeg takarják el a földnek minden fogyatékoságát, minden otromba, undorkeltő kinövését. Egy pillanatra valami megnevezhetetlen, jóleső érzés száll a lelkünkre, valami végtelenül kellemes hangulat lesz urra rajtunk ennek a csöndes, tisztá, festőiellen ártatlan képnek a látására. . . . Azután fordul a kaleidoskop és sötét, szomorú kép tárul elénk: végtelen nyomorkinzó éhség, fagyott didergő emberék, a kik a roskadozó kunyhók hideg földjén kuporogva atkozzak a telet. Ők nem látják, nem láthatják meg a telben a poézist; a csillogó, fehér hólepelben nyomorúságuk fekete szemfedőjét nezik. És talán azáltal, a míg ők az éhségtől, hidegtől megdermedve keserű átkokat szornak az ember-telen, hideg telre, a mely nem ismer igradmat, könyörületet: addig talán a villámfényben ragyogó, parfümöt terhes balteremben gondatlanul járnak a keringő sima frizurájú, héditán elegáns szmokingú szeladonok melyen kivágot, darazderekú dímekkel. A remek frizurák tónkesilanyulnak, az arokról, im, egy esőppig lehülük a powder, a finom, az illatos és a kabrió, perzselő tűz-tumulásban vad gyönyörűséggel röppen el az ajkaktól: Soha! halunk meg! Vajjon ki gondol akkor arra, hogy nyomor is van ezen a szép, kagató világon s hogy annak a fenyés balnak fenyés jövedelméből egy-két fillert juttatni kellene azoknak a szerencsétleneknek, a kik ehhezve dideregtek addig, a míg ők ragyogó jövedelvel ropkát a táncot?! . . . Ej, ki gondol manapság lyesmire! . . .

Szemüveg.

Tanítói tanácsulatja köre október 7-én a celdömölki kath. iskola helyiségeiben herfón tartotta őszi rendes közgyűlést, melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

— **Új templom felavatása.** A szentgotthárdi ág. ev. templom felavatása e hó 20-án fog megtörténni nagyobb ünnepélyesség keretében. A felavatási szertartást Gyurát Ferenc dunántúli evang. püspök fogja végezni.

— **Celdömölki gyorsposta.** Még a mult hónap Mersich Jenő szemellenőre neje részére a Szombathelyi máv. üzletvezetőségétől fontos vasuti jegyeket kényeztet. A jegyek megérkeztek szeptember 29-én a helybeli postára, a hol kényvezető sürgetésére még csak október 10 ikén, majdnem két hét múlva lettek kézbesítve.

— **Színészet.** A második heten szórakozik már a celdömölki publikum Szombathely Nándor igazgató társulatának előadásában a Griff-szalló teremben. Nem tudjuk mi az oka, hogy a közönség igen tartózkodik az estély előadásaitól, pedig szebbnél szebb, jobbnál jobb darabokat hoz színe. A mult hét két utolsó napja, szombat és vasárnap még csak megjárta a közönség szempontjából, mert félíg meddig megtörtötte a termet.

Pénteken Lehár Ferenc „Drótostót” című operettjén mulatott a jelenlévő közönség, Szombathely feledhetetlen alakítása Pfefferkorn Farkas

Lipót szerepében állandóan hangos tetszésnyilvánítást csalt ki a nézőtéri publikumból.

Október 5-én, szombat este a „Cigányszerelem” melódijai keltette a gyenge közönségben a hatást, pedig Kovács Rózi és Boross Eszti, valamint az elmaradhatatlan direktor mindig hatástkeltő éneke a darab jósan kívül jó hatásra bírták a meglejtet-k.

Október 6-án pedig a nap jelentőségét esetető beszéd-tartott Kéry Janos, majd az igazgató szavalata, éneke (Büszke turul madár sir a levegőben) és a Hymnus eléneklése után, mikor a közönség felállott ülőhelyéről s a társulattal együtt énekelte el az „Isten áld meg-ot” kezdődött csak a „Tatarjárás” operette, melynek személyeiben Kerim bárónője, Szombathely mint Lőrenthly főhadnagy, Kéry tart hadnagy, Kovács Rózi mint kifogástalan önkéntes nyertek sokszor tapsot a közönségtől.

Herfón Kadelbrag kacagató bohózata, a „Mozgó fonykepek” sokkal nagyobb közönségre tartható volna számot.

Október 8-án, kedden este Kovács Bözsike jutalmazására Maros és Huszka „Aranyvirág” operettje került a lampak elé. Bizony nagyobb közönségre tartható volna számot Kovács jutalom jutaka.

Szerdán este a „Dolovai nabob leánya” került színe. E darabban kitűnő hatást ért el Szombathely Terjén főhadnagy szerepében.

Csütörtökön Pusztai kacagató „Kisbaba” bohózata került a „Szerelmes anyos és a feltékény szodgyáros” egyetemben előadásra melyek a közönségben erős kacagást és viharos tapsokat váltottak ki. A darabokat harmoniumon kísérő direktornét kell még megdicséremünk, mert szeg jateka sokszor nagy hatással volt a közönség tetszésnyilvánításához.

— **Üdvari Ferenc mohamedán lett.** A városunkban és vármegyén-ben jól ismert Udvari Ferencről nemrég olyan értesülés jött, hogy elfelejték tartózkodási helyét és így kiadatsai eljarsat indítottak ellene, rövidesen tehát meglakolt volna hűneit. Azonban keresztül huzta szatit-ukát Udvari, ártott mohamed követőjévé, a mikor azután rögtön szabadon bocsátották, minthogy a mohamedán hit tiltja barmelyik hívenek a kiadatsát is.

— **Felcségylikos férj.** Süt István kemenesmagasi lakos, vendégős október hó 9-én reggel 7 óra tájban egy 9 milliméteres forgó pisztolyval a saját nejét, született Horváth Esztert életveszelyesen megsebesítette. Az eset oka anyagi és családi visz-ly. A ferjet a celdömölki kir. jársbíroság letartoztatta. A feresség életben maradásához keves a remény.

— **Az újoncok bevonulása.** Az ideit besorozott újoncok nem sokag élvezhették a virtuskodó legénykedés örömeit, mert ebben a hónapban már be is kell vonulniok. Október 10-én bevonultak az önkéntesek, 15-én pedig a többi legénység. Vigasztal csak abban van, hogy ezentul csak két esztendeig tart a gyöngyvet.

— **Szüret a Sághegyen.** Az állandó esős hűvös idő eretlen szülő szüretelésére készítette a szőlősgazdák, azonban keddtől szamitva az idő jobbra fordult s így a szüret 8-ikától kezdve jó hangulatban ment a Sághegyen. Kedden es szerdán meg a város is kihalt, ember alig volt látható a közhivatalokban is, mindenki szakított egy rövidke fel napot, hogy a szüreti élvezetnek részese lehessen. Pedig nem a legjobb szüret az ideit, hiszen szüret termelt, de sok volt az eső, megérni képtelen volt, a mi pedig korán érő szülő volt, az nedveség és hűvös idő hatása folytán rothadni kezdett. Szombathely Nándor társulata is érzi a szüreti hatást, keves a publikum, a műpártoló közönség szüretel.

— **A koshelyi gimnázium növendékei** október 3-án Szombathelyre utaztak tanáraik vezetése mellett és megtekintették a vasvármegyei műtörténeti kiállást. Utjuk városunkban vezetett keresztül és a növendékek megnezték a növendékek megnezték a helybeli róm. kath. kegytemplomot, utána a szomjas növendékeket jó mélykutatul kinalták meg az apátság kapujában, mely után a rövidesen induló vonallal visszatértek Keszthelyre.

— **Lopás Csöngén.** Kis Gábor csöngéi lakos még a mult hó 23-án egy 18. nickel szeborát és egy bömerszén 2 K, 18 fillér tartalommal ellopott Erdélyi Sándor ugyanottani lakóstól. Az eset a heten kitűdött a miért Kis Gábor ellen feljelentés megtéttett a hatóságánál.

— **A harag.** Hajdu Ferenc, Hajdu Imre és Horváth Imre papoci lakosok régebbi haragból kifolyólag szeptember 26-én este 10 órakor összeverekedtek és a verkedés hevében Horváth

Imrén több napon keresztül gyógyuló szurást ejtettek tarsai. Mindezen esemény harag és boszu müve volt melynek olyan kiszámíthatlanok a következményei. A két Hajdu az ejtett sértekek végett fejjelentve a hatóságánál.

— **A Marcal aidozata.** Az esőzések folytán aidozatot követelt a Marcal is Mersavat határában. Baranyai Lidia 28 éves felkegyelmű leány kimént okt. 8-án setálni a Marcal partjára, a nedves sáros tötesen pedig elcsúszott és a megáradt folyóból kikerülni nem tudván, abba lelte halálát. Az orvosrendőri vizsgálat szerdán deléltó Király Janos dr. jarasorvos és Krenner dr. szolgabiro ejtette meg. Csütörtökön temettek Mersavat a Marcal aidozatát.

— **Allalbetegségek.** Kissomlyó, Kemenesmihályfa és Kemesszentpéter községekben fellépett a sertésvesz, mig a heten Alsóságban sertésorbanc pusztit. — Nagysimonyi községben pedig a hosszabb idő óta fennálló lefene szümt meg az állatok között. Az előbbieken zarlat rendeltett el, mig az utobbiban a hosszabb idő óta fennálló zarlat megszünt.

— **A helyszerszés** már többször furca helyszetbe hozta Sütő Karolynéval szemben, a ki egyedül jogosított helyszersző, Györfi János szabómester feleségét, a ki helyszerszes miatt a mult heten itelt el ismételen 40 korona pénzbüntetésre a helybeli főszolgakirotság. Ugy vigyázzon, tehát a közönség, hogy Gyöfifnével cseledet ne fogadjon, egyedül Sütő Karolyne arra jogosított helyszersző a posta utcában, ki bárkinék meghívására azonnal megjelenik és a szükséghez képest szobaleányt, szakacsnot, gazdasasszonyt vagy bárminő cseledet is rögtön követtit.

— **Rövid lesz a farsang** Rég volt olyan rövid a farsang, mint a jövő evben lesz. A balok, a táncestélyek rendezőinek nehéz dolguk lesz, hogy a rendelkezésre álló 4 heten belül lebonyolítsák az összes farsangi mulatságokat. Janár 6-án lesz Vízkereszt, a mikor kezdetét veheti a tanc, de mar febru 5-ére esik Hamvazószerda és azzal kezdődika böjt. Mindössze tehát 4 szombati est áll rendelkezésre.

— **Gyufa tröszt készül.** A magyar gyufagyári érdekeltség körében nagyszabású tranzakció fölött tárgyalnak. E szerint egy nagy részvénytársaság alakitattunk 10—12 millió alaptökével, mely az összes magyarországi gyufagyarakat megvenné, a foszfóros gyufát előállító gyarakat beszűntetné, a megmaradt gyarakat pedig egy központból vezetné. Az új tröszt első dolga persze a gyufa áranak felszofolása lesz. A tröszt megalakitását célzó munkalatok előrehaladt stadiumban vannak.

NYILT-TÉR.

(E rovatban közöltéteként nem vállal felelősséget a szerk.)

„Tejcsarnok és tejdrágulás” című a Kemencesalja mult vasárnapi számában valami oktanal rikkancs feljajdulására az igazság szempontjából valaszom a következő: Hozsugsag miszerint az itteni tejtermékeket én összevasaroltam, mert jelenleg is öt hazaló tejes hoz naponként Celdömölkre tejet a magánvevőknek, én a tejcsarnokot megveszem, hogy az itteni tejszükség fedezve legyen. A tej árát sem én emeltem rögtön 16 fillérről 20-ra, hanem egy évig 18 fillér volt az ára, csak azután lett 20 fillér, a mit a környéken uralkodó száj és körfőfás, takarmányhiány és az ezek folytán beállott általános marh-dragaság okozott. A piaci árakat sem én irányítottm. 48—52 fillérrét most is kapni ott silány vajtartalmu tejtelt, de a prima minőségű tejtelt nálam most is 1 korona 20 fillér árban vehetik a vevők-nem úgy, mint a közeli Pápan, a hol a tejtelt 1 kor. 60, a vaj pedig 4 kor. az én 3 kor. 40 filléres áráimmal szemben. Itéletl ebből a közönség, csak azt a kérdést tesszem fel, hogy a baromfi ára az utóbbi pár év alatt miért emelkedett? hogy tán annak nem az általános dragaság volt az okozója?

Kluger M. tejcsarnokos.

Borszéki
GYÓGYÉS UDTOVIZ
A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!
Főraktár Celdömölkén: Gayor Gyulánál

Ugy az ellenzék,
mint a munkapárt
megegyeznek abban, hogy egyedül

GOTTLIEB IZIDOR

„Turul” cipőraktárában
szerezheti be mindenki a legzebb és leg-
dívatosabb cipőújdonosságokat

CZELLDÖMÖLK

Sági-utca

970/1912. sz

Árverési hirdetés.

Somlyóvásárhely és Kisjenő községek határában fekvő és a magyar válláslap. tulajdonat képező szőlőkben folyó évben várható mintegy 200 hektoliter mustbor f. évi október hó 15-én déli 0 órakor a somlyóvásárhelyi kir. közalap. erdőgondnokság irodájában zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Az 1 koronás bélyeggel és 1000 K bánatpénzzel ellátott, zárt ajánlatok f. évi október hó 15-én reggel 9 óráig a somlyóvásárhelyi kir. közalap erdőgondnokságnál benyújtandók, az ajánlatokban világosan kiteendő, hogy a vevők a feltételeket ismerik és azokat elfogadják.

A literenkint beígérendő összeg az ajánlatokban szám és betűvel világosan kiírandó.

A szóbeli versenyzők az árverés megkezdése előtt szintén 1000 koroná bánatpénzt tartoznak letenni.

A feltételek a kir. közalap erdőgondnokságnál Somlyóvásárhelyen megtekinthetők.

Somlyóvásárhely, 1912. október 9.

Kir közalap. erdőgondnokság.

a valódi
KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA.
MINŐSÉGE: ARANY

Kemenesaljai Közgazs. Hitelbank

(Az osztrák magyar bank mellékhelye.)

Celldömölk.

Betéteket elfogad

4 1/2 0

kamatotzárassal.

Leszámított üzleti és magán váltókat.

Felszolgálatosított folyósít.

Értékpapírok és idegen penzek vetelet és eladását eszközli.

Folyószámla kölcsönöket nyújt.

A vele egyesült Hitelszövetkezet olesó kölcsönöket ad kényelmes heti vissza fizetésre.

Biztosítási osztálya elfogad élet, tűz, jég, baleset, szavatossági stb. biztosításokat az Első Magyar Általános Biztosító Társ. részére

Értesítés.

A Kemenesaljai Közg. Hitelbankkal egyesült Kemenesaljai Öngyelző Hitelszövetkezet (Celldömölk) most a a kítja meg II. (3 éves) evtarsu atát. Egy üzletrész 50 fillér. Az üzletrészek jegyezhetők a Hitelbank üzlethejisegeben. A tagok egy üzletrész után 70 K baleset, vehetőek az öngyelző társ. matfizetés és kényelmes heti visszafizetes mellett.

Millio

hiteles bizonyítvány privátok és orvosoktól a

K A I S E R -

téle mellkaramelláról, mely

Köhögés

rekedés katarus és nyálkásodás ellen a legbiztosabb és a legjobb ható gyógyszer.

Kapható:

Vesprémben: Incae Kalmán, Devecserben: Balogh Mihály, Celldömölkön: Bisiczky Ödön gyógyszerárában.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpusztíthatatlan, soha javítást nem igényel. Tűzmentes, fagymentes, vízhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KONNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kilogram — hol-

40 kg., közönséges cserépből 65 kg., így a lafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenő jótállás!

Felvilágosítást, árjegyzéket és mintát kívánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár

R.-T. J nosháza.

Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

Megelőzés.

Az orvosok egyre nyomatékosabban figyelmeztetik betegeiket a megelőzés elméletére, amelynek különösen kronikus betegségeknel rendkívül nagy jelentősége van. Különösen a légzőszervi kronikus megbetegedések számos formájukban követelik a legnagyobb óvatosságot meg a meleg evszakokban is.

Eppen nyáron, a mikor gégefő nyálkár-

tyáit, a torkot és tüdőt nem ingerlik erős hurok, akkor lehet a megbetegedett szervek teljes gyógyulását és megerősödését elérni és a szervezet az elkövetkezendő tél zordságával szemben ellenállóvá tenni A hol tehát felnőtteknél és gyermekeknel csak a legkisebb hajlandóság is mutatkozik a légzőszervekben a tél hurutra, ott a nyári hónapokban a legenergiusabban kell ellene küzdeni.

Hogy e tekintetben komoly eredményt érjünk el, ahhoz egyszer sem olyan alkalmas: mint a mindenütt elismert Sirolin „Roche”. Ezert

minden tüdőbjsnak komolyan és nyomatékosan tanácsoljuk, hogy tartson elhárító kurát és nyáron át szedjen minden nap három kávéskanál vagy evőkanál Sirolin „Roche”. A meleg evszakban még az erősen megémadott tüdőt is kevésbé bántja a köhögési inger, minélfogva a Sirolin nem csak enyjtíti a bajt, hanem a legbiztosabb módon meg is gyógyítja. A Sirolin „Roche” vrio nyári kura különösen gyermekeknek nagyon ajánlható szamhurhut, kanyaró, skarlát stb. után. A gyógy.zertarakban határozottan. kerjen Sirolin „Roche”.